

Khoa học và Kẻ thù của Khoa học

Xã hội mà ta đang sinh sống vẫn luôn nhắc nhở ta rằng: khoa học, cùng việc phổ cập khoa học, là thiết yếu đối với sự phát triển tương lai. Điều này gợi nhớ lại cái thời mà chủ nghĩa dân chủ cũng thường xuyên xuất hiện trong những lời “nhắc nhở” chân thành của bộ máy cầm quyền. Và cũng giống như việc giờ đây các chính phủ và tập đoàn tư đang hòa nhau dập tắt tương lai của dân chủ, họ cũng đang tìm cách cản đường và lật đổ những nghiên cứu khoa học dám chống lại lợi ích của mình. Những nhà khoa học nghiên cứu về thực tế dường như không được yêu thích bằng Khoa học trong hình thái của một khái niệm trừu tượng.

Rắc rối của Khoa học nằm ở chỗ, khi được tiến hành một cách chu đáo và duy lý, các bằng chứng và kết luận nó đưa ra có thể đi ngược lại với lợi ích của giới thượng lưu và những kẻ quyền lực. Khoa học của việc ấm lên toàn cầu và một mối đe dọa đối với ngành công nghiệp nhiên liệu hóa thạch đang ăn nên làm ra. Từ nhiều thập kỷ trước, tập đoàn dầu khí Exxon đã biết rằng khí thải Carbon có thể dẫn đến biến đổi khí hậu nhưng vẫn luôn tìm cách đàn áp khám phá khoa học này. Tương tự như thế, ngành công nghiệp thuốc lá cũng từng bác bỏ sự tương quan giữa khói thuốc và căn bệnh ung thư phổi.

Hay như việc các nhà khoa học chỉ ra rằng việc khai thác dầu mỏ sử dụng công nghệ thủy lực cắt phá (fracking) dẫn đến động đất và nhiễm độc nguồn nước cũng chịu sự tấn công từ ngành công nghiệp này. Các trường đại học - nơi thậm chí còn phụ thuộc tài chính nhiều hơn vào các tập đoàn - còn bị đe dọa cắt tài trợ nếu dám thuê những nhà khoa học tham gia vào các nghiên cứu không được chào đón. Cũng như vậy, bằng chứng chứng minh sự nguy hiểm của sinh vật biến đổi gen đang đe dọa lợi nhuận của các tập đoàn kinh doanh nông sản. Những nhà khoa học đóng góp vào công trình này bị tấn công và bị đe dọa mất việc.

Tiền của các tập đoàn cũng được sử dụng để lật đổ khoa học bằng nhiều cách khác. Nhiều nhà nghiên cứu luôn sẵn sàng đưa ra những kết luận có lợi cho các nhà tài trợ của mình. Upton Sinclair từng nói: “Thật khó để bắt một người hiểu một điều gì đó khi mà tiền lương của anh ta phụ thuộc vào việc anh ta không hiểu nó”. Không may cho chúng ta là có không ít những nhà khoa học đang được trả lương để nhắm mắt làm ngơ trước những thứ đáng được điều tra và đáng được nhìn thấy.

Khi giới khoa học kiên trì theo đuổi những công trình không được chào đón, một chiến thuật phổ biến khác là đàn áp. Những nhà khoa học với nghiên cứu được tài trợ bởi các tập đoàn thường xuyên phải ký thỏa thuận bảo mật thông tin như một điều kiện nhận để tài trợ. Họ bị cấm tiết lộ nghiên cứu của mình trừ khi công ty đồng ý tiết lộ chúng. Ví dụ như khi một công ty dược thử nghiệm thuốc mới. Bằng cách đó, những kết luận không được chào đón không bao giờ thoát khỏi cánh cửa công ty. Ngay cả những nhà khoa học làm việc cho chính phủ cũng lâm vào tình cảnh tương tự. Minh chứng là Canada dưới thời Thủ tướng Harper đã không chỉ “bịt miệng” giới khoa học mà thậm chí đã từng tiêu hủy nhiều thư viện lưu trữ hồ sơ khoa học.

Cùng chiến tuyến với những tập đoàn và chính phủ đó nhằm kiểm soát khoa

học là một bộ phận không nhỏ quần chúng vẫn luôn tìm cách công kích khoa học bằng nhiều cách khác. Những người theo Thuyết Sáng tạo (Creationism) lớn tiếng bác bỏ thuyết tiến hóa, các nhà hoạt động chống vắc-xin gieo rắc nỗi sợ hãi và nhiều trường phái học thuật tuyên bố hùng hồn rằng khoa học chỉ là sản phẩm của Chủ nghĩa Đế quốc phương Tây.

Ulli Diemer

First published April 21, 2016 in the Connexions newsletter.
Connexions – www.connexions.org features a wide selection of articles and books about science and society. Most are in English.

Lần đầu xuất bản vào ngày 21 tháng Tư, năm 2016 trong Bản tin Connexions
Connexions – www.connexions.org – bao gồm nhiều tài liệu và đầu sách về khoa học và xã hội. Hầu hết đều bằng tiếng Anh.